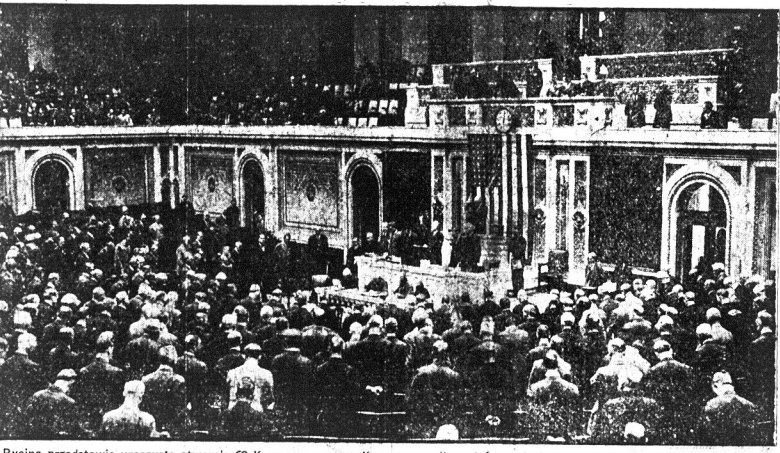

KONGRES OBRA- DUJE W DOSKONA- ŁYM NASTROJU

PREZ. COOLIDGE DZISIAJ
ODCZYTA SWĘ OREDZIE

Następnie Kongres przystąpi
do obrad nad budżetem

WASHINGTON, 2 grudnia. — Szesćdziesiąty dziewiąty kongres zebrał się w poniedziałek na swą ostatnią sesję w obecności 85 senatorów i 400 kongresmanów. Po zgłoszeniu kongres odroczył się na krótko dla uczczenia pamięci zmarłych członków. Następnie przysięgając nastąpiło w miejscach zmarłych. Galerye i kongres jak i senatu były zapelnione publicznością. Wśród widzów na galeriach senatu znajdowała się żona prezydenta Coolidge'a. Po załatwieniu wstępných formalności, przewodniczący senatu i kongresu, jako najwazniejszy punkt obrad zapowiedział otwarcie nad budżetem. Przewodniczącym kongresu w tym dniu, który prezydent Coolidge wyznaczył, był wiceprezydent Coolidge. Z spraw wazniejszych poruszonych na samym wstępie obrad, oprócz budżetu będzie sprawa ograniczenia imigracji.

Rycina przedstawia uroczyste otwarcie 68 Kongresu poczem Kongres uczcił pamięć umarłych członków przez odczytanie posiedzenia

FRANCUSKO-NIEMIECKI TRAKTAT HANDLOWY BLISKI PODPISANIA

LONDYN, 2 grudnia. — Nowy niemiecko-francuski traktat handlowy, na podstawie którego przyjdą narody zapomną dawnych nieporozumień i powrócą do dawnych przyjaźni stosunków sąsiedzkich, będzie podpisany w kilku dniach.

Dzień 15 grudnia „dniem prezydenta Wilsona”

WASHINGTON, 2 grudnia. — Jednym z pierwszych aktów po zebraniu się Kongresu i po załatwieniu potrzebnych formalności było uchwalenie rezolucji proponującej wyznaczenie 15 grudnia, jako dnia ku uczczeniu pamięci zmarłego prezydenta Wilsona, przez wspólne posiedzenie Kongresu i Senatu, w którym weźmie udział prezydent Coolidge.

POLUDNIOWA FRANCJA NAWIDZIAŁ HURAGAN

Wiele budynków zostało zniszczonych

NICEA, 2 grudnia. — Wybrzeża południowej Francji nad morzem Śródziemnym zostały nawidzione gwałtownym huraganem, któremu towarzyszyła olbrzymia trąba morska.

FOTOGRAFIA PRZESŁANA ZA POMOCĄ RADIO

Podobna fotografia Coolidge'a przesłana została przez radio z Londynu do Nowyorku.

OSTATNIE WIADOMOŚCI Z POLSKI

WARSZAWA, 18 listopada. (Poznań) — PAT domni: W odpowiedzi na liście zapytania ze strony prasy p. nin. spraw wojskowych gen. Sikorskiego udzielił PAT-owi następujących wyjaśnień:

Listy z Francji

Specjalna korespondencja dla „Nowego Świata” L. KUNTE

Sytuacja aktualna. — Anglia i Francja. — Skandal w paryskim salonie jesiennym. — Groźne memento. — Nowe nadzuchy reparacyjne. — Karjerowiec-komunistą niedoszłym oficerem armii polskiej.

Ostatnią pocztą otrzymane tu pisma ze Stanów Zjednoczonych donoszą o wielkiej sensacji, jako podobno miał tu wzbudzić wybór p. Coolidge'a na prezydenta Północnej Ameryki. Mówię „podobno”, gdyż w rzeczywistości, chociaż nie oczekiwany, zawiądz jednak nadzieję woli, lecz nie mogła tak dalece nas zainteresować indywidualność osoby nowo-obranego prezydenta, znanego na ten stanowisko przeszło od roku. Fakt ten zapisał na swój rachunek jedynie odłamy prawicowcy: obywateli amerykańskich i postępowe odłamy się do wyniku wyborów amerykańskich jak do rzeczy, dawno już znanej.

Nawet pod innymi względami, oddawna można było zauważyć, że Europa interesuje się Ameryką bardzo mało. O Ameryce mówią się tu przeważnie tylko wtenczas, kiedy są potrzebne pieniądze. — I nie szczędzi się wówczas pochwał dla wspaniałomyślności ludzi z sąsiedztwa; i francuzi i Niemiec, przyjacieli i wróg rywalizują w dobiegnięciu przyjemnych słówek i komplementów dla Wujka Sama. Trwa to, dopóki myślowa i przekonywania nie wydadzą owocu w postaci dobranabytych tytułów worków. A potem znowu mało goczy obchodu, kto urzęduje w Białym domu (mam na myśli oczywiście ogół, a nie jednostki, których układ politycznych Stanów Zjednoczonych specjalnie interesuje).

Europa wie dotychczas, że Ameryki nie da się wciągnąć w politykę partyjniczą czy alianzową. Zachodzi okoliczność zwołania Stanów Zjednoczonych do Ligi Narodów, a jej przedstawicieli na rozmaitego rodzaju konferencje, jak rozbrojenie i ekonomiczne i t. p., mają znowu na celu szersze zainteresowanie tego kraju sprawami europejskimi. Pod tym względem daje się od pewnego czasu zauważyć pewną powściągliwość, która w tym celu można obawą przed ekspansją kapitalu amerykańskiego, zwłaszcza że ostatnio zaczęły subsydiować pożyczki dla państw europejskich wyłącznie kapitały prywatne — prawie niezależnie od Waszyngtonu. To też jest także przyczyną, że rząd francuski, znajdując się w potrzebie pieniężnej, postąpił ośmielając dawnych dostawców reaktywnych Francji, a niezbędna pożyczka odfiliżowała wewnątrz kraju.

Choćby obywatel budżet radykalny we Francji udat się im narazie zrównoważyć, jednak — według słów p. Herriota — nie można dochodem pokrywać rozchodu bez znaczących rezerw.

Nowa poczta francuska ma wiele powodzenia. — Pisma, przychylne dla rządu rozpoczęły w tym kierunku gorącą agitację. Dotychczas przedzeważało zgołowanie zapobiegawczo pokrywają prawie trzecia część ogólnej sumy krajowej. Naturalnie, „partijotyczna” prasa prawicowa o potrzebie kraju milczy, manifestując nie tylko utajoną radość z powodu chwilowych kłopotów finansowych rządu.

Zima zawitała na dobre

NEW YORK, 2 grudnia. — Skutkiem olbrzymiego spadku śniegu w stanach środkowych, do zachodniej części stanu Nowy Jork wzięt, nie, nad całem wybrzeżem atlantyckim od Kanady do południowej Karoliny rozpostarła się zimna fala powodując szybkie obniżenie termometru do 15 stopni poniżej zera. Dzień wesołający był najzimniejszym dnem tego sezonu. Zima prawdopodobnie za witała już na dobre w okolicie Nowy Jorku, jakkolwiek mogą być jeszcze i ciepłoty, ale, ponieważ ziemia nie jest jeszcze pokryta śniegiem.

Morderstwo o 50 centów

PHILADELPHIA, 2 grudnia. — Rufus Lee zgłosił się do domu Maxa Stock'a po skłótkowanie długu w sumie 50 centów. W domu Stock'a odbywała się gościnia. Lee oświadczył Stock'owi, iż żąda zwrotu swych pieniędzy i to szybko. Od słów przyszło do walki na pięści, później strzały rewolwerowe. Gdy policja przybyła wezwana na ratunek znalazła Lee zabitego a Stock'a ciężko rannego.

Unia górnicza przeciw strażakom

SCRANTON, PA., 2 grudnia. — Wykonawcy komiteu i dystryktu amerykańskiej unii górniczej przesyłali ultimatum 12,000 górnikom, którzy nielegalnie okopali strażakom Hillside Coal Co., datęj termin do środy 3-go grudnia, w przeciwnym razie nie zastosowania się do tego rozkazu górnicy zarząd unii górniczej odbierze lokalnym oddziałom unii górniczych ich certyfikaty unijne.

Likwidacja sprawy generała Latinika

WARSZAWA, 18 listopada. (Poznań) — W sprawie wojskowej gen. Sikorskiego, kontrastowy przez brzmienia Grabieckiego, zwołania 9 listopada 1924 roku generalny Francuska Latinka ze stanowiska dowódcy okręgu korpusu Petyńskiego, gen. dywizji Fery Wacławskiego dowódcą tego okręgu. Równocześnie generalny Latinik otrzymał urlop emerytalny celem przeprowadzenia spensjonowania go, cała zaś sprawa prawnicza została oddana do rozpatrzenia sądowni honorarum dla generałów. W tym samym czasie minister spraw wojskowych zażądał od niego podanie inspektora armii gen. Rydz-Śmigłego, który prosił o zwolnienie go z wojska.

Cel podróży generała Sikorskiego do Paryża

Wydzielenie ministra spraw wojskowych

WARSZAWA, 18 listopada (Poznań) — PAT domni: W odpowiedzi na liście zapytania ze strony prasy p. nin. spraw wojskowych gen. Sikorskiego udzielił PAT-owi następujących wyjaśnień:

Rokowania o konkordacie

WARSZAWA, 13 listopada (Poznań) — W licznym zgromadzeniu, które przez sześć tygodni odbywały się niemal codziennie z udziałem kongresarzy ministrów Borzobogomych, omawiano zostały sprawy dotyczące konkordatu. Konferencje te ustaliły podług, na jakich konkordat mógłby być zawarty.

50 osób zabitych w nieudanej rewolucji bolszewickiej w Estonii

LONDYN, 2 grudnia. — Przybliżony 50 osób zostało zabitych w ulicznych walkach Estonii podczas dwugodzinnych stajek po między policją i wojskiem z jednej, a oddziałem rewolucjonistów bolszewickich z drugiej strony. Wśród zabitych znajdował się minister komunikacji Kark. Premier Akeł, dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności, uniknął śmierci, uciekłszy ze swego domu na kilka minut zanim rewolucjonści go zajęli.

Bolszewicy rosyjscy dążą do podboju świata

Tylko innymi drogami, jak za carskich śpaczcy
KAZDE PAŃSTWO Z BOLSZEWICKIM RZĄDEM UWAGA
ZA SWOJĄ PROWINCJĘ

\$100,000,000 fundusz na bolszewicką propagandę

BERLIN, 2 grudnia. — Bolszewicki rząd rosyjski wyasygnował 200,000,000 złotych rubli (około 100,000,000 dol.); dla bolszewickiej międzynarodówki, na bolszewicką propagandę w całym świecie, jak ogłosił bolszewicki komisarz finansów Sokolnikow w swym organie „Ekonomicznajka Żyzni”. Wyasygnowane z bolszewickiego skarbu fundusze, zostały oddane do dyspozycji przewodniczącego bolszewickiej międzynarodówki Zinowiewa. Większa część z wyasygnowanych pieniędzy zostanie użyta na propagandę Rumunów, Polaków, Dalmacji i Wschodniej kolonijacji angielskich, francuskich i na półwyspie bałkańskim.

PARYŻ, 2 grudnia. — Nieudaną bolszewicką zamach stanu w Estonii wywołał we Francji wielkie zaniepokojenie. Rząd prezydenta Herriota miał nadzieję, że po uznaniu bolszewickiej Rosji przez Francję, pomiędzy obydwoje państwami zostaną wkrótce nawiązane pokojowe stosunki.

Trzemasz nieoczekiwany bolszewicki zamach stanu w Estonii odsłonił właściwie dążenie bolszewickiej Rosji. Celem nieudanej bolszewickiej rewolucji było ogłoszenie Estonii bolszewicką republiką i przyłączenie jej do „Związku Sowieckich Republik” jako prowincji bolszewickiej.

Bolszewicka Rosja powołała do starych rosyjskich sposobów grabienia cudzych ziem. Dawni carscy śpaczcy robili to przy pomocy „czarnych” Bolszewickiej Rosji czyni to podstępnie, udając że pragnie ukoić namiętności komunistów państw sąsiadujących z Rosją. Bolszewicy zachęcają komunistów sąsiednich krajów do obalenia rządów, oferując im pomoc z pomocą dla nich przynależnej nowej socjetyckiej republiki do „Związku Republik Sowieckich”, które dla omamienia nieszczęśliwych komunistów sąsiednich krajów, byłyby się już nazwały „rosyjskiej” i nie wzbudzać podejrzeń, że bolszewicy rosyjscy dążą do takiego grabienia cudzych ziem, jak dawni śpaczcy rosyjscy, tylko przy pomocy innych metod. Zwywym przykładem postępciej grabieżcy polityki bolszewickiej jest Gruzja, której komuniści oszukali przez bolszewików rosyjskich obalili swój własny rząd i utworzyli w Gruzji republikę socjetycką, przychylili ją do Rosji. Dziś, kiedy komuniści gruzjacy zabiją swego króla, przekonawszy się, że wewnątrz reklam oddali swoją ojczyznę w niewolę bolszewicką, bo Gruzja nie jest równorzędna komunistyczną republiką równą republikom socjetyckiej, ale jest utworem przez bolszewików rosyjskich za prowincję bolszewicką.

ZE ŚWIATA

Prezydent Coolidge będzie przemawiał we czwartek w Chicago na międzynarodowej wystawie biada. Prezydentowi towarzyszyć będzie żona i sekretarz Slem.

Kolony francuskie poraz pierwszy w swej historii uzyskały możność wyboru na członków fab handlowych.

Kongres argentyński uchwalił projekt do prawa pozwalający kobietom na plantowanie urzędów publicznych.

Siedmiu elektrotechników pracujących na urządzeniu przy zakładaniu elektrowni w niedalekiej przyszłości z rusztowania ponieśli śmierć na miejscu.

Francuski lotnik Pamier użył waznego momentu hydroplanu gatunku „antihydro” o sile 350 koni zmotoryzowany do tego stopnia został przelatując 300 kilometrów.

Strabini Maria Larisch uczestnicząca w akcji tragedii w Mayerlingu, w której zginął Rudolf austriacki narodził się w tym czasie w kościele baronowa Vetersa znajduje się w drodze do Nowyorku.

Krabak Lańdzki wpadła za mąż za farmera amerykańskiego H. Meyera, zamieszkałego we Florydzie.

Corka królowej holenderskiej Juliana przysłała następczyni tronu, królowi przydadkiem do bonicy z wyjątkiem do tego stopnia została oczarowana młodym chłopcem kłosem Karola Alara, wiodącego liczącego lat 30, iż sądził, że w tym czasie w czasie.

Prasa holenderska bojąc się skandalu nie pisała o tem ani słowem. Niewielki wypadek byłby pozostał w tajemnicy, gdyby wiadomość nie przedostała się do prasy zagranicznej.

Sześciu marynarzy uwerbalizowano na morzu przyzawstawa Blue Bird, odnowiło opuszczenie okrętu i nie było do tego sukcesu, ale kapłanowi krętu, który przybył na pomoc, nie pisała o tem ani słowem.

Niewielki wypadek byłby pozostał w tajemnicy, gdyby wiadomość nie przedostała się do prasy zagranicznej.

W sytuacji strategicznej koryżarza dąbkim, byłoby lekkomyślnością, gdybyśmy bali się nie ufortyfikowali. Grabieżki na czołgach, uszczelnienie i sprzętami nowoczesnymi karłowatych.

Z przyjemnością mogę stwierdzić, że podczas tej wymiany myśli ujawniły się we wszystkich bledy wyjątki, które nieważnymi nigdy wspaniałe sprzyjaczności i wspólne pragnienie pokoju, jakie objawiają Francja i Polska.

ZAMACH BOMBOWY

EAST ORANGE, 2 grudnia. — Rodzina H. Boletierii złożona z 14 osób została odcięta od wyjścia na ulicę skutkiem zniszczenia schodów wyrwanych siłą eksplozji podłożonej tajemniczo bombą.

Eksplozja tajemniczej bomby wstrząsnęła fundamentami domów w całym kraju powodził powód. Huk eksplozji był tak potężny, iż się słyszeć w Newarku oddalonym kilka mil od East Orange.

Policja wdrożyła energiczne śledztwo, ale nie zdolała wpaść na trop bombiarzy.

Zwycięstwo St. Zi. na konfencji narkotyków

GNEWA, 2 grudnia. — Przedstawiciel St. Zjedn. na międzynarodowej konferencji narkotyków odniósł zwycięstwo, przeprowadzając swój wniosek, by przedwojenną konferencję mógł z powrotem poddać pod obrady proklamując, że przedwojenną konferencję amerykańską przewidywają ograniczenia produkcji surowego opium i kokainy, jedynie do celów naukowych.

Pamiętajcie o Funduszu im. Józefa Piłsudskiego!

Kronika miejscowa

Posiedzenie Ligi Kobiet

W środę dnia 3go grudnia, o godzinie 8ej wieczorem odbył się posiedzenie Ligi Kobiet w Domu Narodowym, 19-23 St. Marks Place, w New Yorku.

Sprawy ważne, członkinie uprzątnęły się przybycie.

F. Gabrynowicz, sekr. prot.

PIELGRZYKA DO

GRZYBA WILSONA

Polski Klub Demokratyczny, 56 St. Marks Pl. z inicjatywą swego Komitetu Oświatowego urządził pielgrzymkę do grobu zmarłego prezydenta Wilsona w dniu 7-go grudnia, r. b. w niedzielę.

Wyjazd do Washingtona dla uczestniczącej pani prawniczki Bronisławy Kulakowskiej, jest połączone z wycieczką krajoznawczą. Będą zwiedzać: Stolicę kraju senat, izbę reprezentantów, pomnik Washingtona, Bibliotekę Kongresową, pomnik Kosciuszki i Pułaskiego, oraz inne miejsca godne widzenia w tym pięknym historycznym mieście.

Publiczność jest proszona o wzięcie udziału w tej wycieczce. Zgłoszenia przyjmują: pan Jan Pol, 125 East 7 ulica, Teodor Wolin, 123 East 7 ulica, zarządcy Klubu, oraz pani Romeder, telefon Drydock 10494.

Objazd do Washingtona nastąpi w sobotę, 6-go grudnia o północy, a powrót w niedzielę wieczorem, 7-go grudnia.

Cena określonego biletu wynosi \$5.00.

Zgłoszenia będą przyjmowane przed tym dniem, r. b.

Komisja Główna:

Edward C. Rybicki, prezes.

Panna G. Futyma

Pani Eleonora Romeder, sekr.

Kółko Mandolinistów Lutnia

Niniejszym zawiadamiamy się wszystkich członków Kółka Mandolinistów "Lutnia", że posiedzenie roczne oraz wybór nowego zarządu odbędzie się w środę, dnia 3-go grudnia b. r., o godzinie 8ej wieczorem, w salce zwykłych posiedzeń.

Upraszam się o jakanaflamiejące przybycie.

B. SKRĘTOWICZ, Sekr.

Do wiadomości Ogółu

Tow. Dramatyczne i Bratniej Pomocy "Gwiazda Wolności" w New Yorku, liczą 18tu członków - posiada majątki w bankach z 75 tysięcy dolarów. Towarzystwo kupiło akcje Domu Narodowego przy 8 ulicy za 2,000 dolarów. Posiedzenia odbywają się w pierwszym sobotę każdego miesiąca w Domu Narodowym, 19-23 St. Marks Place, w New Yorku. Za 35 centów podatka miesięcznego Towarzystwo wypłaca w czasie choroby członka benefitu 7 dolarów tygodniowo; pośmiertnie 150 dol. i 50 dol. pominiętego po zgonie. Przyjmują nowych członków do 45 lat; wstęp 2 dol. Kobiety i dzieci nie należą, proste zgłoszenie na posiedzeniu lub pisać do sekretarza:

W. Rymaszewski, 499 Riverside Ave., Brooklyn.

OBRAZKI NOWOJORSKIE

odczuwanie szkłkie WŁOŹCZA.

L. 4357
Krzysztof Obrony Lwowa nadaje

Mikołajowi Szynkarzowi za dzielność i trudy poniesione w bojach o całość i niepodległość Rzeczypospolitej w czasie oblężenia Lwowa od 4 do 22 listopada, 1918 r.

Mężczyźni.
Naczelny Komendant.
Kapitan Bay
Oficer Sztabu.

Dyplom ten nadany został w liście, którego treść poniżej podaję.

Szanowny Panie!

Mówią, że narwiszo Twoje "Włóczka", wiec osielał się nie temi słowy do Ciebie pisać. Nie wiem, jakie imię Twoje, wiem jać, czy Ty, że to daje mi oświeczone i nadzieje, że zjadę panie.

Z dyplomu załączonego widać tylko, że jestem odznaczony Krzyżem Obrony Lwowa. Nie widać z tego lednak, że jestem inwalidą, który dwa razy ciężko ranny został, o dzisiaj chlejem równym żyje. Otrzymuję miesięcznie 35 złotych, które mi nie wystarczają na życie!

Więsi mnie doszły, że tam na obrzeżeniu dla dobra nieszczęśliwych Rodaków pracujesz i im pomagasz. Powiedzieli mi również, że ty, Tobą stoł Kółka polska w New Yorku, wiec, z biedy i nie doli, postanowiłeś do Ciebie się zwrócić z prośbą o wsparcie.

Zima stroga się zbliża. Aż strach pomyśleć. Pomóż więc i mnie.

Mikołaj Szynkarz
P. S. W załączeniu mój Dyplom, który proszę zwrócić.

Może być, że się bardzo mylę, że dopuszczam się przestępstwa, ale... posłałem mu pięć dolarów na święta.

LISTY

Mattapan, Mass., 25 XI, 1924.
Szanowny Panie Włóczko:
I my chcemy się przychylić do użycia niedoli, pogorzelców w Jersey City i na ten cel przysyłamy "money order" na \$3.00.
Z szacunkiem,
Victoria Pilaszek \$2.00.
Irena Pilaszek \$1.00.
L. Misiwicz \$1.00

DO RODZICÓW!

Do Rodaków!
Stracaniem Szkoły Rady Oświatowej, w każdy czwartek odbywają się lekcje śpiewu dla dzieci od godz. 6ej do 8ej wieczorem w Domu Narodowym, przy 8ej ul. Kierowniczka chóru jest panna Wilhelmimy Sochet.

W piątki od 6ej do 8ej wieczorem, urządził Rada Oświatowa także orkiestrę smyczkową z udziałem młodego i utalentowanego Gustawa Podajdo.

Wolne tego Szkoła Rady Oświatowej spraca się do Szanownych Rodziców z prośbą o przysyłanie dzieci na lekcje śpiewu lub do udziału w orkiestrze.

W czwartki odbywają się lekcje śpiewu Szkoły Rady Oświatowej od godz. 6-8 wieczorem, pod kierownictwem Wilhelmimy Sochet i P. Podajdo.

Prosimy rodziców o łaskawe przysyłanie swoich dzieci w ten dzień.

W przyszłości będziecie mieli sposobność usłyszeć śpiew dzieci z tym posiedzeniu Tow. uchwał i już dyrekt. S. Gajewski przysyłajcie na ten cel 25 dziesiątek i chłopców.

Przyślijcie dzieci od lat 12 do 16 na lekcje, która się odbędzie w środę, dnia 3go grudnia, b. r. w Domu Narodowym, 354 Neperban Ave. o godz. 7ej wieczór.

Za tak łaskawe poparcie na ostatnim koncercie Szan. Towarzystwo i Polonji w Yonkers i okolicy w imieniu Tow. składam serdeczne dzięk.

J. Gąska.

Bądź Polskim „Santa Claus”

Święta Bożego Narodzenia zbliżają się, dzieci marzą o przyjęciu dobrego staruszka, którego przeważnie „Santa Claus”. Przynieś im podarki, zabawki, ubranka, obuwie, nakarm i ubaw je, choć jeden raz w roku.

W zimnych, wilgotnych, ciemnych lochach piwnicznych lub w „Jardhausach” na East Side i w Brooklińskiej Sierotki polskie nie mają nawet marzyć o polskim Santa Claus. Smutna rzeczywistość ucy ich, że wśród Polaków takiego aniema.

Od trzech lat urządzamy z okazji świąt Bożego Narodzenia Chóinki dla biednych dzieci w New York i okolicy. Przed trzema laty do Domu Narodowego na Chóinkę przyprawiano 76 młodych polskich niezdary. Przed dwoma laty mieliśmy 116 dzieci biednych, sierotek i kalek. W ubiegłym roku gościliśmy 125 dzieci.

W tym roku, po długim okresie naszej pracy społecznej, po zwiezaniu polskich domów ndry i spaliłi i d. licha ta powiększył się. Mając za sobą zastępy szlachetnych rodaków, pragniemy PAMIĘTAĆ O WSZYSTKICH ZAPOMNIANYCH I obdarzać je hojnie, nie tylko podarkami, zabawkami i lakościami, ale pościelą, łóżkami, bielizną, rękawiczkami, drobnościami, których potrzebują.

Wyślemy również dwie skrzynki odcydy do przytułku w Lwowie, w Wilnie dla SIEROT PO LEGIONISTACH POLSKICH, KTÓRYM SPRAWIAMY WESOŁE ŚWIĘTA.

ILE WYDĄCIE Z OKAZJI ŚWIĄT W TYM ROKU? WYDĄCIE O JEDNEGO DOLARA WIĘCEJ I ZAPISZCIE SIĘ NA KONTO: „NIESZCZĘŚLIWYM, BIEDNYM DZIECIOM, SIEROTKOM POLSKIM W NOWYORKU I W SIEROCIACH W LWOWIE I WILNIE JEDNEGO DOLARA”.

BĄDŹ POLSKIM SANTA CLAUS! DLA POLSKICH SIEROT! WYDZIAŁ OPIEKI SPOŁECZNEJ „NOWEGO ŚWIATA”

„WŁOŹCZA”
LIGA KOBIEC POLSKICH, ODZIAŁ II, W NOWYORKU
FR. POPIEL, Presek.

Posylny \$.....
Adres: .....

NA CHOINKĘ	JEŻELI CHCESZ...
K. Schultz \$1.00	aby oryginalny pomysł był nagrodzony, to przyjdź na WIELKI BAŁ MĄSKOWY Tow. Muzycznego Montusko w sobotę, 27go grudnia, 1924.
S. Burghardt 2.00	Za \$1 - tyle bowiem kosztuje bilet wstępu - masz szansę o otrzymaniu jednej nagrody z wielu, przedstawiających wartość \$500. O ile nie posiadasz się i nagrody nie dostaniesz, to bądź pewny, że ubawisz się do rana, tak jak nigdy przedtem i jak nigdy przedtem.
J. Lagieski 5.00	Sami uczestniczący na bał i maskarady i uczymy się ciągle z doświadczenia, aby nasz wielki BAŁ MĄSKOWY - był po każdym względem oryginalny i doskonały. Tak też i będzie.
J. Michalski 2.00	Zapraszamy.
Spiński 1.00	28go grudnia? NIE!
Złonkiewicz 2.00	W sobotę, dwudziestego siódmego grudnia,
B. Chodkowski 2.00	
W. Bernatowicz 2.00	
Ryńkiewicz M. 2.00	
Dr. Grycz 5.00	
E. Kostrzevska 2.00	
Kwiatkowska 1.00	
Wiśniewski 1.00	
Sokotowski 1.00	
Patek 1.00	
Czyliński 2.00	
Zarydkiewicz 2.00	
J. Krugier 2.00	
J. Świdzki 1.00	
Kamińska 1.00	
Hanecka 1.00	
B. Ryśkiewska 2.00	
Siermińska 2.00	
Biegl 2.00	
Magierowska 4.00	
Pronek 1.00	

Hej!

PRZEDSTAWIENIE TYLKO DLA DOROSŁYCH.

KOBIETA bez śmiechu, piękna ko miedza w 3 aktach (dziejki Zapolskiej) grała w Teatrze Polakim w niedzielę dnia 7-go grudnia w Washington Irving High School o godzinie 8 wieczorem. Ponieważ sztuka ta może być zrozumiana tylko przez dorosłych i nie nadaje się dla młodzieży, mimo wręcz uniwersalnego tematu, mogłaby być ale i faszysto-romantyczna; prosimy tylko dojrzałych, dorosłych ludzi, którzy zrozumieją sztukę i natchną.

Piękna treść zadumania i ciekawa i zryta codzienna, która nas szczerze interesuje. W piątym występi po przyjeździe z kraju ZOFIA POSSELT, piękna salonowa toalet, elegancja dekoraży, wytworne urządzenia. Tępi piękna sztuka napisał autorki Zapolskiej powinna znaleźć satysfakcję wśród Polaków. Nowości Kobieta bez Śmiechu jest jedyną z najpopularniejszych z najmodniejszych. Prosimy o kupno w sklepie; obadaż też znakomite Wasczy powinni zobaczyć Kobieta bez Śmiechu.

W czwartki odbywają się lekcje śpiewu Szkoły Rady Oświatowej od godz. 6-8 wieczorem, pod kierownictwem Wilhelmimy Sochet i P. Podajdo.

Prosimy rodziców o łaskawe przysyłanie swoich dzieci w ten dzień.

Przyślijcie dzieci od lat 12 do 16 na lekcje, która się odbędzie w środę, dnia 3go grudnia, b. r. w Domu Narodowym, 354 Neperban Ave. o godz. 7ej wieczór.

Za tak łaskawe poparcie na ostatnim koncercie Szan. Towarzystwo i Polonji w Yonkers i okolicy w imieniu Tow. składam serdeczne dzięk.

J. Gąska.

WEZWANIE do wszystkich Akcjonariuszy Polskiego Domu Narodowego w New Yorku

Zarząd Domu Narodowego wzywa wszystkich akcjonariuszy na zebranie które się odbędzie w czwartek, dnia 4go grudnia, 1924 r., o godzinie 8ej wieczorem, na głównej sali we własnym domu pan. 10-23 St. Marks Place, New York.

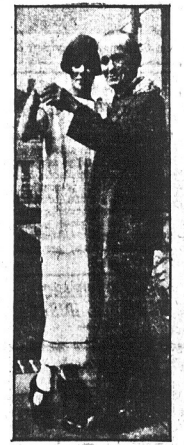
Celem zebrania jest: Postanowienie przez akcjonariuszy w jakiej cenie mają być sprzedane po pozostałe jezerze akcje. Zarazem, czy takowe może każdy dowolnie nabywać, czy tylko sami akcjonariusze?

Zarząd Domu Narodowego zwraca się z uprzejmą uwagą do Szan. Rodaków i Rodaczek, którzy mają zyczenie nabyć akcje, aby do 10go grudnia, lub też na zebraniu przed powzięciem uchwały w sprawie ceny akcji i prawa nabycia takowych.

Na zebraniu wythumaczone zostanie wartość obecna posiadanych akcji w tonku do posiadane majątku. Dotychczas otrzymują akcjonariusze 10 proc. rocznie dywidendy.

Zamówienia na akcje uskutecznić nie można w każdy dzień w biurze domowem u gospodarza, ob. E. Grimma.

Z poważaniem,
ZARZĄD.

Ch. Lincoln, liczący 80 lat w do-w, iż czuje się dobrze, przez trzynastki minut bez przerwy tańczył ze swoją wnuczką

Teatr przy 14-iej ulicy

W Teatrze przy Czternastej ulicy Klub Artystyczny Campana urządził zapasy między szlachami Iwanem Linowem, dzikim kozakiem z Rosji i Renatem Gardin, popularnym włoskim aktorem.

Iwan Linow wzbudza strach i podziw swoją brodą. Publiczność może go oglądać na obrazie „Wages of Virtue”, gdzie gra wspólnie z Gloria Swanson.

Środowe przedstawienie napewno wzбудzi ogólne zadowolenie.

Weteran amerykański J. Ayotte skasany we Francji na pięć lat więzienia za popalenie domu swego ojca, wypuszczony został po dwu latach

WATERS PIANOS

Wytrzymują próbę czasu

Przez ośmiemdziesiąt lat FORTEPIANY firmy WATERS były wystawione na wszelkie możliwe próby i w każdym wypadku były zadawalające rezultaty.

Gdyby było możliwe zrobić fotorelacja o bardziej przyjemnym głosie, albo fortepian bardziej trwały i lepiej wykończony, wyszedł by on z fabryk Waters, bogatej w długie doświadczenie i ludzi, którzy stworzyli idealny muzyki.

Wieluż wytrzymują pod uwagę, jesteśmy silnie przekonani, że FORTEPIANY WATERS i WATERS AUTOLA PIANO AUTOMATYCZNE przedstawiały mobilne najniższą wartość w tej dziedzinie.

Umiearkowane ceny, dogodne spłaty, bez dodatków i procentów. PRZYDZICIE ALBO NAPISZCIE PO KATALOG

Horace Waters & Co.

134 Fifth Ave., blisko 18ej ul.
Pisze w Biuro: 234 W. 125th St. 371 E. 149th St.
(Blisko 8ej Ave.) (Blisko 3ej Ave.)

PLIKI OBTWARTE WIECZORAMI
402 Fulton Street, Jamaica
(185-57 Jamaica Avenue)

Otwarte w Poniedziałek, Czwartek i w Sobotę wieczorem.

Bronisław Kulakowski

Wallington, Conn.

Zamiast kwiatów — na cele oświatowe, takie było życzenie Bronisława Kulakowskiego, przesyłając, w miejsce kwiatów na jego imię, składkę na wymienione przez niego cele oświatowe.

Zmarły z pięciomletnim małżeństwem przeszedł, tradycje, język i kulturę Polski i miłość i szacunek dla nich krzewił.

Z wielką wiarą i piękną przyczyną Ojczyzny skrzętnie zbierał cepty na jej budowę.

Wiernie i czujnie strzegł ją przed szkodnikami, na których rzucił się z zaciętością zrodzoną z wielkiej do Polski miłości.

W imię tej miłości zapomniał o własnej woli, o własnej ciele, co ja przed, a których w tej walce nadmierne lub niezadowolone może czasem zranili.

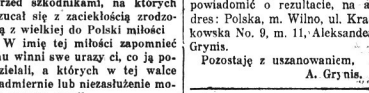
Dobry synowie Polski zachowują go w bratniej pamięci.
JAN MOSZCZESKI

POSZUKIWANIA

Wilno, 21 X, 1924.
Szanowna Redakcjo!

Uprzejmie proszę Szanowną Redakcję o odszukanie mego krewnego, Adama Wikłajna, który zamieszkał w 1914 roku w mieście Nashua w Ameryce, zamieszkały w powyższym mieście ze swoją rodziną. Ostatni list otrzymałem w roku 1914 w czerwcu, z powodu wojny adres został zatrzymany i nie możemy z nimi skontaktować się, wobec czego proszę uprzejmie Szanowną Redakcję nie odmówić mi prośbie i powiadomić o rezultacie, na adres: Polska, m. Wilno, ul. Krakowska No. 9, m. 11, Aleksander Grynski.

Postojazę z uszanowaniem,
A. Grynski.

Przed kilku dniami rozniósł gazety polskie i angielskie, oraz telegramy, smutną wiadomość, o zgonie wielkiego Syna polskiej ziomki, Dr. Bronisława D. Kulakowskiego. Wiadomość ta, dotknęła boleśnie wszystkich polskie postępowe zreszenia na wychodźstwie w Polsce. Dr. B. D. Kulakowski był prawdziwym przyjacielem i nauczycielem robotnika i chłopca polskiego. Artykuły pisane przez niego były szkołą dla czytelników. Z każdego wyrazu odzwierciedlała się „Siłka mądrości i miłości dla Polski i dla prostego ludu. Był on też wielkim i prawdziwym przyjacielem młodzieży polskiej.

Przez zgon Dr. B. D. Kulakowskiego Polonia postępową w Ameryce i Polska utraciła wielkiego

Wielka Zabawa
Oddział „Polęga” No. 34y Z. S. P. urządził Wielką Zabawę, w sobotę, 6go grudnia, 1924 r. w Domu Narodowym, 19-23 St. Marks Place.

Do tanca przyszywać do borowca orkiestra.

Początek o godz. 7.30 wiecz. Wstęp 50c.

O łiczne przybycie uprasza KOMITET.

Zupełnie niszczący — Ruffles odżywia!

Ma to być najlepszy sposób na odżywienie i zdrowie. Ruffles jest idealnym środkiem na odżywienie i zdrowie. Ruffles jest idealnym środkiem na odżywienie i zdrowie.

Wielka Zabawa
Oddział „Polęga” No. 34y Z. S. P. urządził Wielką Zabawę, w sobotę, 6go grudnia, 1924 r. w Domu Narodowym, 19-23 St. Marks Place.

Do tanca przyszywać do borowca orkiestra.

Początek o godz. 7.30 wiecz. Wstęp 50c.

O łiczne przybycie uprasza KOMITET.

LOEWS' BLAZONY
LOEWS' AVE-B
YEAPLES

Nowy Świat

Owned and published daily and Sunday by the
NEW YORK PUBLISHING CO., Inc.
 MEMBER A. B. C.

W. BLAZEWICZ - Managing Editor
 P. TULLER - Editor
 A. K. KORDON - News Editor
 M. F. WOLCZYŃSKI - General Manager

Biuletyn wydawany przez "Nowy Świat", Inc.
 Entered as Second Class Matter, March 23, 1914, at New York Post Office, New York, N. Y.

NEW YORK PUBLISHING CO., Inc.

SUBSCRIPTION RATES		PRZEMIANKA	
One Year		In Advance	
City	\$10.00	Podatki i wydatki	\$1.00
Outside	\$12.00	Rocznica	\$1.00
One Month	\$1.00	Podatki i wydatki	\$1.00
Outside	\$1.25	Rocznica	\$1.00
Three Months	\$2.75	Podatki i wydatki	\$1.00
Outside	\$3.50	Rocznica	\$1.00
Six Months	\$5.25	Podatki i wydatki	\$1.00
Outside	\$6.75	Rocznica	\$1.00
One Year	\$10.00	Podatki i wydatki	\$1.00
Outside	\$12.00	Rocznica	\$1.00
Three Months	\$3.50	Podatki i wydatki	\$1.00
Outside	\$4.50	Rocznica	\$1.00
Six Months	\$7.00	Podatki i wydatki	\$1.00
Outside	\$9.00	Rocznica	\$1.00
One Year	\$13.00	Podatki i wydatki	\$1.00
Outside	\$16.00	Rocznica	\$1.00

NEW YORK CITY
 40 North Street, New York, N. Y.
 (Fourth Avenue between 10th and 11th Streets)
 Telephone, BRANCH 5422

BROOKLYN BRANCH
 589 Manhattan Street
 Telephone, Greenpoint 922

„CZY WARTO PRACOWAĆ DLA LUDZKOŚCI“

Na tematem odbyło się w ubiegłą niedzielę w Town Hall niezwykle interesująca dyskusja. Z jednej strony stanął znany socjalista Scott Nearing, a z drugiej Clarence Darrow, wybitny prawnik kryminalny, znany z obrony E. Debsa i z niedawnego procesu Lecha i Leopolda, chicagochkich milionerów morderców.

Nearing reprezentował oficjalnie optymizm, podczas gdy Darrow wystąpił jako pesymista. Pierwszy podjął zadanie wykazania, że życie ludzkie ma cel, że, podlegając prawu ewolucyjnemu, stale się rozwija i polepsza, stwarzając wszelkie możliwości w dążeniu do radości i szczęścia. Drugi zaś stanął na stanowisku, że człowiek jest egoistą, zaborcą, tyranem i pełnym przesad, że ewolucja jest skończona i że wobec tego nie ma żadnych widoków na polepszenie natury ludzkiej, a wreszcie, że życie nie ma celu. Według opinii p. Darrowa, gdyby ewolucja dała nam nadziejkę, to: „zjadł on by nas tak samo, jak my nadmały, zjadamy inne zwierzęta“.

Wychowanie, wykształcenie i otoczenie nie ma zasadniczo wielkiego wpływu na naturę ludzką. Zewnętrznie człowiek poleruje się, wewnętrznie jest dzisiaj podobny do człowieka z okresu glazjowanego kamienia. P. Nearing, w odpowiedzi na to, wyłożył ze swego arsenału polemicznego ciekawe argumenty. Przynajmniej, że świat nie jest doskonały, że ludzkość nie jest dość cywilizowana i kulturalna, źródła zadowolenia z życia i szczęścia polecił szukać w... bolszewizmie. Zaczynając szustnie, że życie nasze jest walką, nie tylko o kawałek chleba, ale i o idee. p. Nearing ideje te znajduje tylko w środowisku najnowszych „nadludzi“ — scisłej biotrze — w Moskwie.

P. Darrow z nieporównanym sarkazmem rozbił argumenty przeciwnika. Pesymizm odniósł decydujące zwycięstwo nad optymizmem. Zwłapienie pograżyło w nicosć wiarę i nadzieję.

W spokaniach tego rodzaju zawsze zresztą tak bywa. Pesymizm posiada w sobie magnetyczną siłę, która w słownej walce z reguły triumfuje. Tembardziej zaś, gdy optymistyczny światopogląd reprezentuje ideologia, w gruncie rzeczy nie mająca nic wspólnego z ideologią, istotnie opartą na radości życia, na dążeniu, które mają określony cel, a przeto reprezentują wiarę i nadzieję.

P. Darrow, nie widząc nic dobrego w istniejącym ustroju społecznym, opartym na systemie kapitalistycznym, nie może oczywiście dojrzeć „wschodzącej jutrzni“ w ciemności i barbarzyństwie komunizmu. Jeżeli o naszę nadzieję chodzi, nie godząc się na wywoły przewręte intelektualne prawnika, jednocześnie nie godzimy się również na optymizm, negujący naturalny rozpus, optymizm, negujący naturalny rozwój społeczny i twórczy karykaturę człowieka.

Głównym celem życia naszego jest POZNANIE. W wiedzy człowieka znajduje się najwyższe źródło zadowolenia i szczęścia. Że jest ludzkiem, którzy szafując uczuciem w młodości, w latach późniejszych tylko wspomnienia o nim zachowali. Ale gorzej i ciężiej jest żyć tym, co granice zdolności umysłowych stawiając, stanęli w

miejsku, nie widząc celu dla życia i dla pracy. Nie zna granic wiedzy. Jest nieskończona. W nieskończoności tej zawiera się mój cierpienie i bólów, ale zawiera ona również w sobie rozkosz niewypowiedzianą. Dlaczego ją ograniczać, skoro to zrobić się nie da.

Ewolucja nie jest skończona. Natura człowieka nie jest doskonała, to prawda, ale popełnia błąd ten, kto twierdzi, że rozwój jego kulturalny doszedł do kresu, skąd rozchodzi się już tylko drogi pesymizmu. Dlatego właśnie, tak zwłapienie p. Darrowa, dla i „optymizm“ p. Nearinga, reprezentujące faktycznie przetrzale, lub cofnięcie o wieki wstecz poglądy życiowo-społeczne nie dają i dać nie mogą konkretnej i prawdziwej odpowiedzi na pytanie: „Czy warto jest pracować dla ludzkości?“

Odpowiedź daje nam czyste uczucie młodości i dojrzały umysł uczonego, które stwierdzają, że warto jest żyć i warto pracować dla rozwoju jednostki i powszechności.

NIE WOLNO LZYĆ LEGIONÓW

Czytelnicy „Nowego Świata“ wiedzą o brutalnym odezwaniu się komendanta korpusu w Przemyslu gen. Latinka, o Legionistach. General ten wyraził się w swym czasie, że legionści, którzy byli coś wariaci zgnęli, a ci co pozostali, nie są wariaci.

Wyrok sądu stwierdził winę generała. Legionista z pierwszej brygady, gen. Rydz-Smigły zadął satysfakcję, a gdy mu jej odmówiono podał się do dymisji. Podano się również do dymisji sporo oficerów wojskowych, którzy zmuszono do szybkiej akcji. Zwolano są generalis, zawieszono gen. Latinka w służbie i ostatecznie Komunikat Ministerium Spraw Wojskowych o treści, co następuje:

„W toku przeprowadzonych dochodzeń administracyjnych w sprawie dowódcy O. K. X. generała dywizji Latinka, członkowie deputacji, wysłanej przez komitet obchodu 10-lecia wymarszu legionów z Przemysla, podtrzymały nadal zarzuty, podniesione w prasie przeciw generalowi dywizji Latintkowi, co do użycia wygóce obrabliwych słów pod adresem legionistów polskich. Gdy pomaże się generała Latinka w tym kierunku tak w drodze sądowej, jak i dyscyplinarnej z powodu spóźnionej zawiadomienia o tych zarzutach urzędu prokuratorskiego uległo przedawnieniu, general dywizji Majewski, jako zastępca ministra spraw wojskowych, skierował akta dochodzeń do sądu honorowego dla generalów do dalszego urzędowania. Równocześnie wniosk general dywizji Latinka na ręce ministra prosił o przeniesienie go w stan spoczynku. Do czasu przeprowadzenia formalności z tem związanych, udzielony mu został urlop z dniem 3-go listopada b. r.“

Nie mamy jeszcze wyroku sądu generalislego. Ale gen. Latinka, podając się do dymisji, wie dobrze, jak ten wyrok wypadnie.

I wie teraz, że nie zawsze w Polsce można być pierwszym żołnierzem, który pod wodzą Piłsudskiego walczył i zdobył Niepodległość Polski.

INAUGURACJA PREZYDENTA W MEXYKU

Nowy prezydent Calles objął urządowanie. W przeciągu stu lat istnienia republiki meksykańskiej jest to drugi wypadek pokojowego ustąpienia jednego prezydenta na korzyść drugiego, który zdobył większość w wyborach. Zauważaj, władza w Meksyku, przechodziła dotychczas z rąk do rąk walką obrotą i gwałtem. Rady Obrońcy nam zakazywały się uspokojenie kraju. Zapaty, Ville i Diasy, nieodległe postacie bandytryzmu i warcholstwa, znalazły w Obrońce swoją Nemesys. Poraz pierwszy w historii Meksyku, sprawy państwowe doprowadzone zostały do porządku, biurocje oczyszczone pod uwagę okoliczności.

Czy Calles spałek po swoim poprzedniku będzie umiał utrzymać i bogactwo jego pomnożyć, przewidzieć się nie da.

Meksyk, nieznając swą przeszłość pozostaje zagadką. Nieszczęściem tego kraju są jego obrzydnie naturalne skarby. Słęgają na nie chciwie ręk kapitalistów państw obcych, a z nimi intrzygi, wzdęcie do urządzania powstań przeciw rządowi i prau.

Obrogon wiele wyglądał, ale pozostaje jeszcze mao problemów, które rozstrzygnąć musi Calles.

Meksyk może odegrać poważną rolę w polityce międzynarodowej. Śladostwo kraju tego ze Stanami Zjednoczonymi i pokrewieństwem z republikami Południowej Ameryki, wskazuje jak pozycja tego państwa może ważny w sprawach nie tylko pan-amerykańskich, lecz i ogólnie światowych.

Z PRASY I O PRASIE

Oslawiony psakwiliasta Neurt-Nowaczyński, staje w obronie Paderewskiego za sprzedanie przez niego Korfentemu pisma „Rzeczpospolitej“. Styl, na który piękny język Błowackiego, Asnyka, Koponickiego i Mickiewicza, musi czuć rumieniec wstydu, Neurt pisze:

„Tęż nie przemyślany zbieg okoliczności kielich goryczy będzie musiał wypić i I. Paderewski. Ale stało się i odstąpić się nie może. Darmono. Amen. Ale nie rzyście i nie piszczenie już z radości piekielnej wylugawe Pirmgeje i czerwomaste Myrmondny...“

Dowcipować sobie można w dnach roztałenia, ale ma tem i koniec, dosyć, stop...! „Będzie jeszcze dość kłopotu, zely z tego rowu wyciągnąć zwór karete na bity goscinie. Ale na żadną „akcję przeciw“ Paderewskiemu nikto tu nie ma woginie. Rozmiałe dowcipne Żydziaki, wrochlika, poranniki, czasosniki, waszerzugi i i, p. cie sąż się przewiesznie. Nie tylko nikt nie będzie wtycał procesu temu szlachetnie, i wielkiemu patriotcie, temu hojnemu mecenasowi na to, co Polskę uratowało przed bolszewizmem, ale każdy kto ruszy tylną zasurkiem, przy drapaniu marzmaru cokuła, na którym popiera Paderewskiego, niech się spodziewa takiego kłapa po łapie, że mu paluski mogą spuchnąć. Ergo, stop Myrmondny!“

Nieszczesny zbieg okoliczności...! Co za wszystko uprasdiłwajace i rozczeszące słowa. „Zbieg to okoliczności, że pan Paderewski poświęcił ćwierć miliona dolarów na pismo, którego zadaniem było zwalczenie Piłsudskiego...“

Zbiegiem okoliczności również było, że p. Loewy-Stroński, reaktor „Rzeczpospolitej“ podburzał młodzież do zwlezwiania Zgromadzenia Narodowego, owości prezydenta państwa polskiego. Zbiegiem okoliczności pismo wydawane za pieniądze p. Paderewskiego udegrało straszny i

ponurą rolę przed dwoma laty, w wypadkach, które doprowadziły do zamorowania pierwszego prezydenta Nowej Polski, śp. Gabriela Narutowicza. „Zbiegiem okoliczności, „Rzeczpospolitej“ „Biuletyn“ obrzucał przez Paładę, Legio i każdy czyn nie-endecki z którego powstała Niepodległa Polska. Zbiegiem okoliczności p. Paderewski otoczył się figurami z pod ciemnej gwiazdy, a jego „ambasador“ dr. Iko-Orlowski, karany kryminalnie w Wiedniu przed wojną, sprawam swego mistrza w Polsce krewol... Lec p. Nowaczyński i jego zwolennicy tutaj na wychodzenie wojny wiatrakom wyopiadają. Paderewskiego nikt nie ma zamiaru atakować i popieriesz jego marmurowe drapać. Jego osoba dawno przestała być aktualną. Jeżeli o niej mójda pisać, to tylko dzięki skan bezinteresownej pomocy „Rzeczpospolitej“ przeciw której zaprotestowali redaktorzy p. Paderewskiego. Dzięki właśnie Stronowskiemu sprawa wyszła na widownię publiczną. Nie wynalazła jej lewica.

I gdyby nie ten „nieszczęsny zbieg okoliczności“, o istnieniu „wielkiego patriotcy“ i „wielkiego Polaka przed bolszewizmem, zapomniałby zupełnie naród polski. „Dziesiąty tysięcy wiegów politycznych są od dawien dawna nekane we wlezwianiu Polaków, stan ich jest nadzwyczaj ciężki. Państwa burżuazyjne swemi okrucieństwami starają się zamćć najciemniejsze stronicie historii. Jednak pierwsze miejsce na tym polu zdobyła bezsprzecznie burżuazyjna szlachta polska. Nawet średniowieczna inkwizycja bliwłi wobec wyrafowanego okrucieństwa państwa polskiego. Tak pisze komunistyczny „apost“ i ani się zająknij. A co się dzieje w wiezieniach czerezwiczajki? Co słychać w Sokołowiczce na Białem morzu turmie? Co z Gruzją?

SZTUCZNY WYRÓB ZŁOTA

Ręć w piecu elektrycznym rozkłada się na złoto i heljum

Wyrob złota z ręci nie byłby wcale tanim. Już od najdawniejszych czasów myślano nad tem, żeby można wyrabiać złoto sztucznym sposobem. W wiekach średnich alchemicy starali się wyznaleźć „kamień filozoficzny“, czyli formułę wyrabiania złota z metalu nieszlachetnych. Obecnie doktor Adolf Miethe, profesor politechniki w Charlottenburgu, udało mu się otrzymać złoto sztucznym sposobem. Gdyby wiadomość ta była prawdziwa i gdyby profesoro istotnie udało się złoto otrzymać tanim sposobem i w wielkiej ilości, mogłoby to pociągnąć za sobą zmiany w stosunkach ekonomicznych i politycznych w świecie.

Doktor Miethe pokazywał otrzymywane złoto, korespondentom w małej filiżance, że szlifowanemu szpatu. Korespondenci mieli sposobność dowiedzieć się ogólników o szczegółach otrzymania złota sztucznym sposobem. Przedstawykiem zadowolenie wypada, że nie jest to otrzymywanie tanie, gdyż złoto wydobyt z ręci, która jest rownie drogim i wyczerpanym źródłem płynnym, nie może otrzymywania złota z ręci posiadała bardziej naukowe znaczenie niż praktyczne narazie.

Doktor Miethe z pomocą doktora H. Stammtracha przekonał i się, że ręć pod działaniem na nią pewnej ilości energii z zewnętrznej zamienia się w złoto i heljum. Dotychczas myślano, że ręć jest pierwiastkiem, który nie zdołano jej żadnym mechanicznym ani chemicznym sposobem rozłożyć na prostsze elementy. Dowiedzenie o obono w piecu elektrycznym napełnionym ręcią, gwał pod wpływem ciepła ręć zmieniła się stopniowo w złoto i gaz heljum.

Nowocześnie alchemicy opierają się na elektrodowej budowie mętarji. Chocć profesor Miethe jest wielką powagą naukową, odkrycie to zdawało się niepowodzone, dlatego też powtarzał je kilkakrotnie i zawsze z tym samym wynikiem. Dowiedczanie z rozkładają się na złoto ręć i ród Biethe również w towarzysztwie profesora Mayera, wyznaleź sposobu otrzymywania złota z powietrza do fabrykacji amunicyi w czasie wojny, i dożył do wszystkich środków ostrożności, dowiodły, że ręć rozkłada się na złoto i heljum.

W naturze istnieje pierwiastek, czyli ciał których dotychczas nie zdołano rozłożyć na ciała prostsze, około 70. Pomału dowiadujemy się o tych pierwiastkach coraz więcej szczegółów. W dowiedczaniach z rądem i z innymi ciałami promieniotwórczymi przekonano się, że pierwiastki ulegają przemianom przez promieniowanie, jak narykował uran przechodzi w rądem i wreszcie w ołów. Wobec tego, dowiodły, że ręć rozkłada się na złoto i heljum. W naturze istnieje pierwiastek, czyli ciał których dotychczas nie zdołano rozłożyć na ciała prostsze, około 70. Pomału dowiadujemy się o tych pierwiastkach coraz więcej szczegółów. W dowiedczaniach z rądem i z innymi ciałami promieniotwórczymi przekonano się, że pierwiastki ulegają przemianom przez promieniowanie, jak narykował uran przechodzi w rądem i wreszcie w ołów. Wobec tego, dowiodły, że ręć rozkłada się na złoto i heljum.

Na podstawie tych dotychczasowych skąpych danych uczelnie skłony są przypuszczać, że wszystkie pierwiastki składają się z jakiejś prostszej promateryi, którą według najnowszej teorii są elektrony. Zależnie od sposobu układu elektrony w atomie, ich ładunek rozkładany różne rodzaje atomów składających pierwiastki. Może być, że z czasem można będzie wszelkie pierwiastki otrzymywać sztucznie przez dowolne łączenie elektronów. Ale wtenczas nie będzie drogiego minerału i metalu, bo wszystkie z nich zostałyby wzięte otrzymać sztucznie. Wielka wartość sąż metali, o których mówimy, nie tyle zależy od ich użyteczności, ile od trudności analizowania i trudności ich otrzymywania.

NOWA TEORIA PRZYCZYNNY OBLAKANIA

Czy jesteś — nie powiemy wariat, ale może lekko dotkniesz na umyśle, czyli jak to określają delikatnie nazywają) człowiekiem o chorą duszę? W teorii przyczynności przywołamy siły duchowe, działające z ukrytych światów, jest to ciebie nieprawdą.

Czy jesteś religijnym? Jesteś tedy ofiarą instynktów, będących wtłoczonymi oddziaływaniami dusz twóich poprzedzających przodków na podbudy wynikłe z doznawanego uczucia strachu. Czy wierzyasz w niemiértelnosć? Wtara twój jest bezpośrednim wytworem pierwszego i najniższego instynktu człowieka pierwotnego: instynktu samo-zachowawczego. Czy dusza może opierać się wpływom „duchów“? — na ten temat przemawiał profesor Hoche, słynny filozof wykładający na uniwersytecie we Friedburgu, w obecności szesciu tysięcy różnych uczonych i lekarzy, uczestników XXXVIII Wszchniemieckiego Zjazdu Lekarzy i Badaczy Historii Naturalnej w Innsbrucku.

Czynności naszych dusz, które są ściśle zależne od czynności naszych mózgów, znajdując się stale pod wpływem znaczeń i siły innych dusz (osób już zmarłych). Gdy dusza jest zdrowa — nacisk ten bywa wchłaniany lub odrzućany w sposób zupełnie prawidłowy. Gdy zaś ulegnie chorobie — nie jest w możności stawiać tym siłom oporu i zaczynać się narodzić złudzenia i fantazji... w krótkim czasie nie mogą wywołać choroby lub umyślnie. Jedynie osłabienie sił odpornych duszy nastarają ją do przyjmowania od tego świata ukrytego wrażeń silniejszych, aniżeli umysł może wytrzymać. Stosunek zdrowego ciała do duszy jest ciągle jeszcze zagadaniem nierozwiązanym, oświadczają profesor.

Świat nadprzyrodzony, który stale wywiera nacisk na żywą duszę ludzką, jest jedynie niestauną pracą wielu milionów mózgów duchów raziem idących. Oddziaływanie świata niedzielnego jest tak silne, że dla chorých dusz świat przedstawia się zupełnie inaczej, aniżeli dla ludzi normalnych. Wyobraźnia ich nie ma nic wspólnego z rzeczywistością i ulegają złu-

czeniu, że są Chrystusem lub Napoleonem. Cias nasze życie duchowe, jak wyjaśnia profesor Hoche, jest pod wpływem pozostawiających do nas z powoła światła widzialnego. Mimo jednak wszystkich jego zapewnien, ktorými ten uczony niemiecki ubiera istnienie duchów w sztywną szat naukową i ogranicza świat duchowy do zakresu fałszywego, mualsi profesor Hoche przyznać, że nauka nie może wyjaśnić stosunku, jaki istnieje pomiędzy ciałem a duszą. To jest dotychczas „zagadką nierozwiązaną“.

Pamiętajcie o Funduszu im. Józefa Piłsudskiego!

Meble A. STEC
 JEDYNY POLSKI SKŁAD MEBLI
 POLSKA PO CENACH
 N. A. J. N. 25 Z. YCH
 LASKA, POLSKA, WARSZAWA, OBYWATEL, LUTSKA, MATERACE, SPRĘŻYNY, KUCHNIE, ŁAZIENKI, WŁOSY WŁASNY
 ZA GOSPODARSTWA
 135 AVENUE "A"
 podmiejski 4th i 5th Street
 NEW YORK CITY
 Telefon, Dry Dock 3244

FUTRA NA zamówienie SZYJE oraz sprzedają gotowe. Przeróbki i reperacje takowych; przyjmujemy pracownia kusińska.
 A. ROZEK
 327 E. 14 St., New York City

ROSALIE F. JANOWER
 54 N. 11th St. 2nd Floor
 Stanowisko Polonist, za przeprowadzenia w NY, NY, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 89

F. BERNARTOWICZ:

POJATA

CÓRKA LEZDEJKI

(Ciąg dalszy).

— Z nad Niemna, przeświety panie! — odpowiedział dorozca. — Słódce już było na odchodzie. Kiedysmy wpadli do pięknego dworu, stał pićć dń drogi, na brawda był w nim dostatek wozakki, a Stumt brzd ta dżeszynca. Ja prawda, niewiele znam się na tym towarze, ale on w clemie nie bty. Na co ci ten cietar — mówią do Stumfa — jakaj lepiej srebra, ale on wolał gładką pogankę, która bronila ta stara powozara, i tak się jej uczepila, że trzeba-byo wziąć obę. Potem uciekaliśmy co tuh. Straż dworska prydło się obejrzała, ale my już byli na kocu wódki.

Niech ich kacć porwą, jak mają domońe rusznice! Dwuch nam knochów wozakki na drodze, a jednego ranili. Dowódca straży, widząc, że my coraz dalej i tupem, głośno wołał za nami, że nam tyście sztuk złota zapłaci, będziemy mu odesłali dziesiętynę, ale Stumf nie pisał, Poczokaj — mówiał — kiedy dżęć tyście, to jutro dwa powiesz. Ja zaraz poroniam, że to nielada poganka być musi i mówię do Stumfa: braski ty masz rozum, a biedę sobie kupiłeś: wazek ci to licho w drodze, a biedę ciemnie: patrzaj! delikatnie gdyby kurczę z jaja, a on mówił: chybił, tracił, a biedę i otulał płaszczem dziesiętynę, choć sam drzewił zębami i tak ją przecie zdrową aż tu przywieśliśmy. No, pakajże się panu! — mówił, odwracając brankę od staruski — wazakie ci się nie. Przeświety kutorze! choć to licho biedzono, ale daliśmy niekto, tylko, że trochę uparte; bo też ta stara ja balamuc! ichby razem trątychć nie trzeba.

Przygnalona branka musiała się nakoniec dać poznać. Jakże wielko było zdziwienie Sundsteina, jak wielka jego radość, gdy w niewolnicy ujrzał Pojata! Oczy jej zalane łzami, widzieli niegdyś kłtnące przyskale czerpielnem! Trwoga przyszłości okropniejsza nad nędzę obecną, odejmowała jej sposobność bżagnia liłości. Stata w tłumie jętków bez poruszenia. Rzucił się kutor na rozwiazanie jej więzów, przepasał, cieszyl, i wszystko czynił, co tylko ją mogło dobrą myślą pokrzepić. Ośmielono cokolwiek dziewica — podążając się z pokorą rozrządzeniem pana. o to tylko prosta, żeby z towarzyską, swoją ciwnową, rozłączyć nie była. — Wszystko jej kutor przyrzekał; owsem, zapewniając, że jak tylko być może, najprędzej ojciec odesłanie zostanie, prosił, aby tymczasem z trudów podróży wyposażyć chciała, i w tym celu prowadził ją do baszty, przysięgając, że w niej znajdzie godne stanowisko swego schronienia. Musiała uleć koźpność Pojata, ten się ciesząc przynajmniej, że nieodstępnie koło siebie ciwnową widział.

Wypadek ten nowe widoki otworzył oczom dumnego krzyżaka. Ujrzał się nagle panem, którego znakomitości i wdziaki pochlebiając jego miłości własnej, słódco odnawiali w jego duszy żądę spełnienia najdroższych zamysłów; owsem, mając pod rozkazami swymi siłę zbrojną tak mocną, nigdy łatwiej jak w tej chwili nie widział sposobności połączenia własnej sprawy z sprawą Litwy. Wiedział on dobrze, że skutek jego żądź zaimarowała sięgającej na bacznem prowadzeniu rządy, równie jak na poszukianiu ufnosci Pojaty zechęł; postanowił zatem i dla uniknięcia podejrzeń i dla zyskania jej ufnosci, umieścić ją pod dozorem Heleny, przyrzekając dogonna Polce wdzięczność za przychylne dla niej starania.

Przyjęła ją nie bez dumy Helena, z oznakami jednak życzliwej celi i ukatlenia, jakich bardziej przytomność kutora niż stan nieszczęśliwej po niej wymagały; w gruncie zaś gniewem się oburzyła, widząc, że i w tym miejscu spotkać musi tę nienawistną siostrę pogankę. — Zazwyczaj nieszczęśliwy łatwo przegania mnej lub więcej przychylne dla siebie uczucia tego, którego los-panem jego naczynął. Umiała Pojata czuć w duszy Heleny. Wniosło Polki spojrenie nado było mówiące, żeby jej nie przyprowadziło nie-przyjemnej celi, która Helena na zamku wleńskim od pierwszego dnia poznał ujrzenia. Choć się w tej chwili Pojata bardziej jej niż kiedykolwiek lekka, szczerząc się do siebie spotkać nie jej w tym miejscu, jak tylko oddalił się kutor; padał przed nią na kolana wyzyskując liłości i prosząc, aby jej zachowała rzązła przed srogością losu, który jej ję. Nie mogła przetrzeć na sobie Helenę, żeby tak pokorne ufnosci jakikółwiek nie poczyszyła otucha; podniosła jej grzecznie, i biorąc na siebie postać ochmistrzyni, korzystała ze sposobności, aby dać jej uczuć, iż nie jest niewiadomą jej słabości dla chredzi-panina. I że obecnie nieszczęście nie inaczej uważać powinna, jak tylko za napełnienie nieba powrota na droge cnoty, z której zochyła.

— Tak jest, pani! — mówiła pełna żalu dziewczina — dusza moja nie umiała być ostróżną, zafalałem cokolwiek, który zgubił nas wszystkich, i nie było jeszcze, jak wielkich nieszczęść będzie przyczyną.

— Samieście, sami sobie winni — odpowiedziała groźnie Helena. — Jak można było tak daleko zapomnieć się? Osoba dobrane urodzona, dobrane wychowana, powinna wchodzić w tak ciężkie poruczenia i męczący, z jednym ofiarnikiem, którego świątynia nazawaze rozdziała ze światem? Prawdziwie pojęć nie mogę, jakżeby taki człowiek mógł ścigać na siebie wzięć cudny, nie mówię córki Krywekrywy, lecz najprędzej dziesiętynę? — Moja panno! możnaby

mniemać, żeś dobrze znała prawdziwy stan jego; powiedzieć przynajmniej, był że on ci wżamnym?

— Cóż ci, pan! mogłabym na to odpowiedzieć? — mówiła spuszczając oki zarumienioną — czyż trzeba jeszcze, abym w mojem nieszczęściu i o tem wjadła? Nasze winy i błędy nie w nas się znajdują, lecz w różnicę naszej religii; ja mu jednak chętnie przebaczam; kto-kiolwiek na jest, żałuję go, bo on wszystko co czynił, myślał, że najlepiej czynił.

— Myślał się — przerwała z tywością Helena — on cię zdradzał, wiedząc, że zdradza; on cię nigdy nie kochał, ani nie był zdolny kochać.

— Nie, pani! — rzekła głosem mocnego przekonania dziewczina — jego serce było dla mnie tiliwem. Gdyby jego uczucia nie były rzetelne, opuściłby nas nie objawiając stanu swego; lecz dusza jego cnotliwa przetrzeć na sobie te zdrady nie mogła. Widzę jeszcze jego uderzenia, widzę nłknie mu na ustach słowa, które mi nie lekka się przeraził; a jakkolwiek srogi ciśś adzad oki mojemu okrutnem swym wżamianem, ja w nim tylko prawdę znajduję, żeśmy my byli miłymi, że dał jeszcze o nas szacunek i płakał nad nami.

— Zapewne! — bardzo musiał żalować; jednakże pojechał — mówiła ze zdumieniem uśmiechem.

— Żył tylko cokolwiek nie umie przetrzeć odczynu nad wszystko — odpowiedziała Pojata.

— Obowiąży, jeśli w tej odczynie znajduję się piękność, dla której nowi rycerz miał szusznosc zachwiał wiarg potężnego narodu.

— Ach pan! jakże srodze serce moje rozdziera! — zawołała Pojata. — Jest więc inna, dla której nie lekka się przyzwieść nas do nieszczęścia! Kiedy więc dla nas stracony, obę, które nam wyrzucił, posłużyło temu przynajmniej na szczęście!

— Ciesz się, nieszczęśliwa! ciesz się, jesteś zemożona! — ścisłajką ją z żywą czołością młoda Helena. — Napróżno on tam pojechał; tak ją obustwał, już jest przecznością inno-tem. Dowiedz się, że masz we mnie towarzyszkę niedoli! tak jest, on mnie niegdyś także był miłym, rodzice nam układali nasz związek; nie wdzięczny! zaniechał mię dia tej samej, dia której i ciebie opuścił!

— Zduję cię, pani, odpowiedziała zdziwionem tonem Pojata — lecz cóż stracone twoje nadzieje mogą mieć wspólnę z naszą niedolą? On oślepił okoliczności, tylko z woli omylnego obę, o którym, został mi naczynym; ja go uwaliam od danego słowa i życzę, aby zapomniał o nas nazawaze.

— Nie mówmy więcej o tem — rzekła zrażona Helena — nasze sposoby widzenia nigdy się nie zgodzą. — Powiedź mi raczej, jakim nieszczęsem zdarzeniem rozłączyć zostałaś z ojcem?

— W kilka tygodni po wyjeździe Jagielly do Polski wybrał się ze mną mój ojciec w głąb Litwy, dla obechnania niektórych okolic, gdzie obecnosc wojny potrzebna był sądził. Wszędzie znalazł mniej lub więcej przyczyn nowego smartwienia. Byliśmy wtenczas nad brzegami Niemna, gdyż wieść nas doszła o wkroczeniu krzyżaków do Litwy, którzy z taką nagłością brzęgi Niemna opowalili, żeśmy ledwo czas mieli pomysłcie ucieczke. Mój ojciec, zdawał zaprzęgnię-ny z księciem Danielem, dom jego za najbliższe uważał schronienie. Istotnie znaleźliśmy w nim wszystko, czem tylko najotwartszą gościnność może nieszczęśliwych obdarzyć. Prawdziwie, pani! nie mogę z tego względu, jak tylko uwielbiał jego szlachetny sposób myślenia, tembardziej, żeśmy mu może w przeszłości dali do niechęci powód. Książę więcej zamożny w łowieckie porządki, niż w obronny oręż, prócz tego nie wierzony w postachy, wszystkie nasze obawy i rządy obwarowania domu w żarty obracał — gdy dnia jednego, kiedy służba dworska po większej części towarzyli była zająca, wpadł na dziełniczek przyrzekł i arka-nagłością na dom uderzył, że ani podobna było myśleć o ratunku. Nie pamiętam dobrze, gdzie się pod tę nieszczęśliwą porę znajdowała, w moim pokoiu, czyli też przy drzwi; lecz gdy wróciła do przytomności, ujrzałam się na koniu w rękach krzyżaka. Myśl, co się gorzko płakać zaczęłam, miałam pociechę usłyszeć głos towarzyszkę mój niedoli, która obok mnie jadąc z drugim krzyżakiem, nie przestawała wołać na nadejście, że nieprzyjaciel, chyli tylko zdolny, oręża nawet nie dobył. Zabłysła wkrótce Daniela, która tak nas blisko dosięgnęła zaczęła, wżęć stawał wżęć drogę okup za mój powrót, ale ten głos miły znikł pędem, który nas coraz bardziej oddalał od goniącego księdzka. Kilka miesięcy wystrząsał, niszcząc ostatek nadziei, nowę dia mnie obawy było przyczyną. Nie umiem wyrazić, jak srogie było moję poleźnie, gdy mi się ujrzała w bezpiecznem posiadaniu moich dobroćców; jedną tylko miałam pociechę w towarzyszywie tej cnotliwej niewiasty, która nie nigdy nie odstępywała. Mój zwycięzca, wnosząc z okupu większe darowizny, czas za mój powrót korzyść, obchodził się ze mną w wielką wdzięcznością, i wżamną sprawiedliwość, żeś bardziej był miłm służką, niż strażnikiem; ale za to biedna moja towarzyszyka wytrzymała musiała wiele przykrości.

(Ciąg dalszy nastąpi).

LISTY Z FRANCJI

(Ciąg dalszy ze strony 1-4)

kować rząd w jego najrzadsze miejsce. Niedawno temu, poseł Bokanowski (naturalizowany tutaj zyd z Rosji), postawił w parlamencie wniosek o zniesienie od roku istniejącej tak zw. double decime, czyli 20 procentowej wżytki wszystkich podatków. Nikczemność reakcyjności Bokanowskiego uderza zwłaszcza, jeżeli się zwąży, że double decime była wprowadzona jeszcze przez Poincarę. Herriot nie może odstąpić od tej klauzuli z powodów wielkich ofiar materialnych, jakich wymaga skarta państwa, wyorządżany z powodu załóżycy polityki jego poprzednika. A naprawa finansów — przez pełnię poświęcenia pracy — wymaga długiego czasu. Same zrównoważenie budżetu mówi o wielkim sukcesie radykałów, o jakim Poincaré ani marzyć nie mógł.

Od kilku dni krąży tu w kółach parlamentarnych uporzeczona pogłoska, że na początku przyszłego roku Herriot zrezygnuje ze swego stanowiska na korzyść radykała P. Painlevo, obecnego prezesa Izby Róśów, zajmując jego miejsce. W przypuszczalnym gabinecie Painlevo jna zasięgać P. Caillaux, otrzymując teke ministra finansów. Leczyć tu musi poprzedzić amnestia, bez jakiej P. Caillaux nie może pawać zamieszkać w Paryżu.

Choćby wiadomości ta nitem dotychczas stwierdzona nie została, nie wydaje się jednak niprawdopodobna w przyszłości, gdyż by konieczność wymagała pewnego przegrupowania w tonie rządu, nie zmieniając jednak jego charakteru.

Bardziej na czasie jest obecnie kwestia ustosunkowania się konserwatywnego rządu angielskiego do francuskich radykałów.

Żywo nam stoją w pamięci nie tak dawne jeszcze krzywy polityczne na zachodzie Europy. Wtedy przyjaźni pomieży aliantami, okupione krwawymi ofiarami, nekajś jeden po drugim, wyciągnę z przyziół otwartych wrogów. To była robota reakcyjnych rządów Anglii i Francji. W pierwszej połowie roku bież. w obdwy krajach na zmianę rządom prawicowym przyszli ledwie postępowi, dostosowani do wymagań chwili. Przy dobrej woli udało się im stosunki naprawić, a wyrozumiałoci potrafili uregulować sprawy z nieustępliwymi dotychczas Niemcami, co chwali obecnie nawet prasa reakcyjna, jasno wydziała się tutaj przyswoić — psuje i robi.

Niestosłość libralów w Anglii spowodowała upadek laborytów, budując im pewną oporną tykę tamtejszej konserwacji.

Tenże Baldwin, który niepełną przed rokiem wygłaszał ogniste swoje przemówienie Francji, stanął nowo na czele rządu angielskiego.

Nowy premier angielski wiedział dobrze o niepokoiu, z jakim sledził na nim opinia francuska. Odpowiedział jej w londyńskim Guildhallu, gdy spręczył swoje przyzłe stanowisko względem Francji i aliantów wrogle. Mowa jego wywarła we Francji wcale dodatnie wrażenie, a Herriot posłał nawet mowcy telegram z podziękowaniem za zamatniestowania przychylnosc. Na wygląd otosulski francusko — angielskie nie przedstawiały wcale do zyczenia, jednak przy pewnym zastanowieniu, sprawa przedstawia się daleko inaczej, aniżeli można o niej sądzić z doświadczeń prasowych.

Baldwin najwidoczniej liczy na pewne modyfikacje francuskiej polityki zagranicznej, które — jego ukrytem zdaniem — uda mu się wymusić na Herriocie. Zapoczątkowana ewakuacja Ruhr'y i naglejście umiarkowanego francuskiego premiera, daje Baldwinowi nadzieje na dalsze ustępstwa Herriota na korzyść i chwałę kapitału brytyjskiego.

Rachuby Baldwin'a z pewnością zawiodą. Przekonaliśmy się już, że polityka zagraniczna radykałów nitem się zasadniczo nie różni od polityki Poincarę. Herriot stosuje szereg reform we wżatry kraj, ale jako gorący patriota, nigdy nie ustąpi na emie zewnętrznej, dowodząc już wielokrotnie, że interesy Francji brońć potrafi.

(Ciąg dalszy jutro).

W sprawie oszczędności, wysłanych do Banków, do Pocztovej Kasy Oszczędności i do Polskiej Krajowej Kasy Pocztowej

(Dokończycie).

Wiemy również o tem, iż rozporządzenia Prezesa Rzeczypospolitej dotykają w tym wypadku tych obywateli, którzy są zamieszkałi na stale na ziemiach Rzeczypospolitej Polskiej, dlatego też my nie zgadzamy żadnych pod tym względem wyjątków i przywilejów i chemy być traktowani na równo z tamtejszymi braćmi, trzeba jednak zrozumieć i wżęć pod rozważenie, iż podczas gdy nasi bracia w Polsce mają swoje nie mie i swój dorobek ulokowany po największej części w realnościach, a tylko dżdżąc, a czasem i dwudziestą część ulokowaną w gotówce, to my tutaj w St. Zj. po największej części całe swoje mienie i swój dorobek kilkunietni a nieraz i kilkunastoletni posładaliśmy w gotówce, a które niejednokrotnie w Ojczyźnie w cokolwiek przetrzeć w Bracia nasz za zamieszkałi w Polsce mają więcej sposobności upomnieć się o wyrównanie strat mi za nami wstawiać się nie potrzebujemy.

Na usprawiedliwienie, iż podobne przewalutowanie zarządzeniem zostało względem tych, co posiadali dolary w czasie powojennem z Ameryki do Polski, i które to urzędowalności podobne było w tutejszych pismach przez p. S. Gruska, konsula polskiego, można przypuścić tylko powód, iż twórcy tego

Gdy się podejmiecie pracę dnia musicie „czuć energię”

WIEDEZA nowozitna uczy nas, że odpowiedni skład diety jest o wiele ważniejszym, niż sama ilość pokarmu — i prestatuje środki precyzyjnie ustosunkowane, tak dla młodych jak i starych.

ANALAX jest łagodnym, smacznym środkiem regulującym jęcm, wżęce polecającym przez lekarzy. Rozwiązuje analog jest stwarzania smętno.

WE WSZYSTKICH APTEKACH

Darmo — Probowe wyczerpano na podstawie Adama McKesson'a i Robinsona, Inc., 31 Fulton Street, New York City.

Nie nie działa jak

ANALAX

Osmocowy Środek Przewalutowujący

ma jest 25 razy wyższa od sumy, jaką wynosi kapitał zakładu Banku Polskiego.

Zaiste bardzo to smutny obaw, iż twórcy tego rozporządzenia, byli tak krótkowzroczni, iż nie umieli parnąć trzewio w przyszłości Polski i skutki jakie to rozporządzenie dla całego Narodu Polskiego przyniesie, a co już obecnie daje się silnie odczuwać na całym zyciu gospodarczym w Polsce.

Brak zaufania do banków i wszystkich instytucji kredytowych w Polsce, pocięga za sobą brak gotówki, bo dzisiaj już nikt w Polsce w lokaty, chociaż opiera na zdrowej walucie, nie wierzy. W latach 1919/20 i w 1921 P. K. O. ogłaszała, iż wypłaca 3 procent rocznie od złożonych oszczędności na depozyty i wtedy stano oszczędności setkami tysięcy dolarów do teje instytucji. Dzisiaj ta sama P. K. O. ogłasza, iż wypłaca 9 procent rocznie ale i tak niewiele jest takich, którzy się kwapią z wysłankami, chociaż już jest w Polsce stala waluta, oparta na złocie. Banki są prywatnie ogłaszają się, iż przyjmują na depozyta i placę od 12 do 20 procent rocznie, a i tak mało jest banków, którzy chcą w Polsce w bankach swoje kapitały lokować.

Rozumiemy dobrze, iż rząd polski znajduje się jeszcze w bardzo krytycznych warunkach finansowych, a co może jeszcze potwarc' kilka lat, jednakowoż rozumujemy dobrze również, iż są inne sposoby załatwienia i uregulowania tych spraw związanych z przewalutowaniem, a które nie dotknęłyby tak boleśnie tych, co wierzyli w pracę, w oszczędność i w swój kraj rodzinny — Polakę.

Opócz tego przyznoboty dia całego Narodu Polskiego powrót do normalnych stosunków przewalutowanych i wżęć budowy znowu zaufanie do rządu, wiad-

Artukuly zamieszczone w tej broszurze były poprzednio drukowane w „Przeglądzie Powozobcznym” w Krakowie.

W. Gondecki.

YONKERS, N. Y.

Posiedzenie Komitetu im. Józefa Piłsudskiego odbędzie się w piątek 5 grudnia o 8 w hall Croton Terrace ul. pod nr. 30. Początek o godz. 8ej wiecz.

Z powodu ważnych spraw wszyscy członkowie i sympatycy proszeni są o przybycie.

KOMITET

Brooklyn i okolica

Za nie żydowskie swaty!

Jeden z najwzajemniejszych komedyj, granych w Brooklynie, będzie bezwątpliwie powyższa komedia ludowa, którą wystawiają Synowie Republiki Polskiej, nr. 12 Zjazd Pol. Nar., w Domu Narodowym na Driggs Ave., dnia 24 stycznia, 1925 r.

Zaczynacie, należy, że Żyd rodu awa, a nie z pochodzenia, o- bjejmie rolę swata.

Pro przedstawiał biał. Murzyn, prof. Mroz.

Część dochołu na szkole Marji Kosopnickiej.

POLSCY LEKARZE

Placowa: Górszewska 8718

DR. LOUIS S. GRZYCZ
108 Kent Street
1000, Manhattan Ave. i Franklin St.
W niedzielę i święta: od 6 do 8 wieczór
W niedzielę i święta: od 8 do 10 wieczór

Dr. Grottera odwiedzić i rozpocząć snów wra praktykę

Telefon: Heward 0996

S. M. Lewandowski, M. D.
GODZINY URZĘDOWE:
Od 10 do 12 po poł. — do 6 do 8 wieczór
W niedzielę i święta: od 8 do 10 wieczór

707 Fourth Avenue, Brooklyn, N. Y.

Dr. Franciszek W. Winiński
Dwa Biura w Brooklynie:
888 Lexington Ave. 118 North 9th St.
ulica Nassau, w Brooklynie

Od 10 do 12 po poł. — do 6 do 8 wieczór
Od 8 do 10 wieczór — do 10 do 12 po poł.

Telefon: Górszewska 3607, 3722

Telefon: Stasz 3333

HENRYK SOKAL, M. D.
383 South Third Street
Brooklyn, N. Y.

godyniowy oprowadzić
od 10 do 12 po — do 6 do 8 wieczór

BAMBINO

Ważne ostrzeżenie: Nie dawajcie Waszym dzieciom zatrujących środków.

Ważne ostrzeżenie: Nie dawajcie Waszym dzieciom zatrujących środków.

F. A. RICHTER & CO.
Brooklyn, N. Y.

DZIAŁ KOBIECY

Redaguje: MARIA OSTROWSKA

Poezje

Przyjań, ten drogi dar nieba,
Niechaj także zyska pienią,
Gdzie ta jest, złota nie trzeba
Do ludzi uszczęśliwienia.

Tylko przyjaźń rozkosz rodzi,
Tylko przyjaźń życie słodzi,
Smętność jest — bez przyjaźni
Ciepła — bez przyjaźni

CAR I UNTKA

Eugenia Zmijewska.
Powieść.
(Ciąg dalszy)

W chwili tej do pokoju, w iazarecie, wstąpiła się cichutko służąca, tak cichutko, że dosia usłyszała dopiero, gdy kosa 16-ka rozległ się szep.

— Panienko, to ja, Lonia, do tej pory nie można było chwili znaleźć, żeby pomógł swobodnie, bez jakichś uszów, co pod-słuchują.

— Panienko — szepiała — ja jestem swoja, untki i weszłam do służby, tylko dla panienki, a właśnie szukam tutaj służącą. Dowiedziała się o tem doktor Bazyliczek, więc panienka — to znaczy Ojciec Barzy.

— Co? Ojciec Barzy? On tutaj? — Panienka szepiała z niedowierzaniem.

— Tak, on tutaj, chce się do stać, jako doktor, na pomocnika lekarza, jakiegoś doktora, on potrafi się ukryć nawet przed zandarmami i mnie ukrywał u pani Horbowskiej, na Chmielnej, a on we wszystko. A ja i także wiem od niego, że on przyja-ciel rodzinny panienki i że waniek chcił i z nią jej rodziców, że zamknął czy tatusiowi panienki tutaj, na Szybrze, a po-fraży panienki, że ona jest w kiel-tawie, ale matka panienki już nie żyła.

— Skądże on się dowiedział, że ja jestem tutaj? — Ja panienko mówię: on wie wszystko. Otóż on mnie tu-ko umieścił, żebym, ja miałam o-panienkę, i uławiła jej ucieczkę.

— Ucieczkę? — Wyrwał się Dosi, ale bar-dzo cicho, bo już niestety z do-swiadczenia wiedział, że to sło-wo trzeba jaknajciszej wy-mawiać.

— Tak — potwierdziła Lonia — głos jeszcze zniżając, — wiesz prawie do ucha Dosi — proszę dobrze zapamiętać: — Chmielna 35, drugie piętro od frontu przy pani Horbowskiej, proszę do niej uciekać — ona panienkę ukryje, odeszła do Krakowa. Ona bogata, opłaca się policji, zandarmom, ma cią-gle w domu untki — niby to go-ście z prowincji na dni kilka: melodiarz ich nie wart. To ona powiedziała do mnie: „Przy-szły tu konieczne te panienki, a sama przesiadła, jako służąca w instytucje, żeby nie zwracać nic-kiej uwagi”. Mam ją naszpicy-krakowski, tak jak i pani Hro-bowska, nazywam się na nim Le-okadia Świeża, i daj mi spój-ki te obrzydliwe popy.

— Ale, moja Lonia — jakże ja ucieknę? — pytała Dosi bezradnie.

— A bardzo prosto — odpo-wiedziała Lonia, która widocz-nie już miała cały plan gotowy.

— Ten mój panienkę wszyst-ko ułatwi.

— To go Lonia wcale nie zna: on nie taki dobry, jak się wydaje.

(Ciąg dalszy nastąpi).

NAJWIŁOTNIEJSZE MIĘ-SCA NA ŚWIECIE

Meteorologowie nie mogą do-tychczas zgodzić się w jakim punkcie ziemi istnieje najwi-łotniejsze miejsce. Rekord mię-łotności Cherrapunji w Górach Khas, prowincji Assam, w In-dyach Wschodnich, wykazywał stały opad deszczowy 424 cali rocznie, został zakwestyowa-ny przez szefa amerykańskiego Biura dla Badania Słońca Po-wietrza w Honolulu, p. Lawren-ca Hitta Deingerfeld. Twierdzi on, że punkt najbardziej obfitu-jący w opady atmosferyczne znajduje się na Wyspie Kaul w zjednoczonej Górze Waialeale, gdzie jak zbadał na podstawie jed-nostajności obserwacji roczny opad deszczu wynosi 455 cali.

Pamiętajcie o Funduszu Im. Józefa Piłsudskiego

Wieloletniemu funduszu im. Józefa Piłsudskiego, który ma na celu zbieranie pieniędzy na cele społeczne i kulturalne, w tym celu proszą o przysy-łanie pieniędzy, które będą prze-każane na cele społeczne i kul-turalne.

Chłwiek idei morzą: za te prawa dąbmy się pować; fa-tyczni zaś morzą: za te prawa porąbamy każdego, kto jej nie uznaje.

H. Stenkiejcz.

KWESTJA DŁUGÓW FRANCUSKICH DLA ST. ZJ. BĘDZIE WKRÓTCE ZAŁATWIWONA

St. Zjedn. rozumiejąc wielkie trudności Francji zgadzają się dać jej znaczne ulgi

WASHINGTON, 2 grudnia. — Komisja St. Zjedn. dla załatwie-nia długów francuskich postę-puje szybko w swych pracach, mających na celu ulżenie wy-runków spłaty długów. Obrady posunęły się już tak daleko, iż ambasador francuski Jusserand przedstawił komisji długów sześć-głównie finansowe pożyczki Francji i jej zdolność płatniczą. Członkowie komisji spłaty długów, uznając wielkie finansowe trudności Francji, zgadzają się przyznać jej daleko idące ustę-stwa. Nie jest prawdopodobnym, aby umowa w sprawie długów zosta-ła zawarta jeszcze za czasu polu-ty ambasadora Jusseranda w Wa-szyngtonie. Skład powraca do Francji i stycznia przyszłego ro-ku. Umowę o spłacie długów francuskich dla St. Zjedn. pod-pisze prawdopodobnie następca ambasadora Jusseranda Deschou-nera. Jedną z największych ulg, jaką może dostąpić przy spła-cie długów, będzie moratorium od 5 do 10 lat, obniżenie stopy procentowej do 2 1/2 pól sta i przedłużenie terminu z 60 na 90 lat.

FRANCJA ŻĄDA 80-LETNIEGO TERMINU DLA SPŁATY DŁUGÓW

A także zmniejszenia stopy procentowej i 10-letniego moratorium — Rokowania francusko-amerykańskie w tej sprawie mają pomysłny przebieg

PARYŻ, 2 grudnia. — Odby-wająca się w Waszyngtonie amerykańsko-francuska konfe-rencja w sprawie spłaty długów należnych Stanom Zjednoczo-nych od Francji uległa nastę-pującej w przybliżeniu zasadę: „Bezwzględne moratorium w sprawie spłaty długów na czas od czterech do dziesięciu miesię-cy, zmniejszenie rat procento-wej z pięciu na dwa i pół od sta. Termin spłaty długów rozcią-gnięty na okres od 80 do 90 lat. Francuski minister finansów zaprzętał odmownie toczący się w Waszyngtonie amerykańsko-francuskiej konferencji oświad-czył, iż byłoby jeszcze zważnie-nie przesadzić jej wyniki. Przy-czem jednak, że ambasador Jus-serand został upoważniony do nawigowania z rządem amerykań-skim konferencji w sprawie dłu-gów i że rokowania mają prze-bieg pomysłny.”

Katastrofa kolejowa

CHICAGO, 2 grudnia. — Jed-na kobieta została zabita i 22 innych pasażerów doznało po-ważnych obrażeń skutkiem na-jechania dwóch pociągów kole-ji w południowych przedmie-ściach Chicago. Urzednicy kolejowi nie mogli ustalić po-wodów katastrofy.

Matka oskarżona o okrucień-stwo względem dzieci

NEW YORK, 2 grudnia. — Przed sądziego Corrigan została prze-prowadzona przez agenta towa-rystwy opłaki i nad dziećmi 12-letnia Helena Zambie dla świad-czenia przeciw swej matce swe-go drugiego małżeństwa. Agent towarzystwa opieki nad dziećmi oskarżył pani Weiss o znanie się mat z dziećmi z pierwszego mał-żeństwa, z czego dziewczynka na-śmia liczne dowody w postaci li-czniczych sińców na całym ciele. — Sędzia orzekł sprawę do na-stępnej tygodnia, pozwalając matce wrócić do domu dla opie-kuwania się 8 miesięcznym nie-wielkiem.

Allenby nie ma obaw odno-śnie Egiptu

LONDYN, 2 grudnia. — W Egipcie gen. Allenby dowodzi, iż lu-dność egiptowska zachowuje spokój i nie należy się obawiać możli-wości większych zaburzeń. Wi-ększość szkół pozostaje jeszcze zamknięta, a szczególnie szko-ły we wszystkich większych mie-ściach, gdzie podniecenie politycz-nej doszło do najwyższego punktu.

Gwałtowna burza śnieżna w Nowej Anglii

BOSTON, 2 grudnia. — Stany Nowej Anglii, szczególnie New Hampshire i Maine, zostały na-wiedziane gwałtowną burzą śnie-żną, która spowodowała zupełne sparaliżowanie komunikacji tele-graficznej i telefonicznej. Według nadawanych wiadomości przeszło 1,000 stacji telegraficznych i tele-foicznych zostało obalonych, kompanie telegraficzne i tele-foiczne telegraficzne i tele-foiczne.

SLEJZYTWA W SPRAWACH krynimskich, cywilnych, PAMIŁ-ROZWIĄZANIA

Procesowe obsługi adwokatów. W razie trudności nie potrzeba mieć opłat pocztowych.

KUPON BEZPŁATNY PROBY.
Frontier Astoria Co., Buffalo, N. Y.
Nigara & Hudson St., Buffalo, N. Y.
Troszę przesyłać bezpłatnie próbę wa-żnego sposobu leczenia: do

MEDECYNSKI ZABIEGACZ-LEKARZ
Wszystkie choroby wewnętrzne, choroby skórne, choroby oczu, choroby uszu, choroby nosa, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby krtani, choroby płuc, choroby wątroby, choroby nerek, choroby pęcherza, choroby prostaty, choroby dróg moczowych, choroby krwi, choroby serca, choroby naczyń, choroby mózgu, choroby szkieletu, choroby stawów, choroby mięśni, choroby kości, choroby zębów, choroby jamy ustnej, choroby gardła, choroby k